

Türkler, Anadolu Türkleri veya Türkiye Türkleri, çoğunlukla Türkiye ve Osmanlı imparatorluğu'nun eski topraklarında yaşayan bir Türk halkı. Türkiye sınırlarının içinde yaşayan Türkler (Ouzlar), bugünkü Türkiye ile de il Osmanlı imparatorluğu ile bağlantılı oldukları için Osmanlı Türkleri olarak da ifade edilmektedirler.

Bazı araştırmalara göre Osmanlı imparatorluğu'nun yıkılmasından önceki dönemlerde elinde bulundurduğu coğrafi alanlar (balca Kosova, Makedonya, Bulgaristan, Yunanistan, Romanya, Kıbrıs, Gürcistan, Irak, Suriye) üzerinde yaşayan ve Osmanlı yıkıldıktan sonra bu bölgelerde kalan büyük Türk azınlıkları da Türkler sınıfına girer. Bununla birlikte Avrupa'ya Türkiye'den göç ederek yerleşen olan Türk göçmen toplulukları (özellikle Almanya, Fransa, İngiltere, Hollanda, Avusturya, Belçika ve Danimarka'da bulunanlar) ile Kuzey Amerika ve Avustralya'daki Türk göçmenleri de Türkler grubuna girmektedirler.

Türk adının bilim çevrelerince kabul edilen ilk kullanımı 1. yüzyılda Pomponius Mela ve Plinius adlı Roma tarihçileri tarafından kaydedilmiştir. Azak'ın doğusunda yaşayan insanlar Turcae/Tyrcae adıyla kayda geçmiştir. "Türk" (veya Türük, Török, Törk) ad Türkçe belgelerde ilk defa Kül Tigin ve Bilge Kaan yazıtlarında (Türük) veya (Türk) veya (Kök Türük) şeklinde geçer.

Türk ad, ilk dönemlerde belirli bir toplumun kavim ismi olmak yerine siyasi mensubiyeti belirleyen bir isim olarak ortaya çıkar. Bu kelimenin "türe-" eyleminden, "töre" isminden türetildiği ve türeyen, töreli, tüzüklü(kanunlu) anlamına geldiği düşünülmektedir. Kelime zamanla güçlü, kuvvetli ve güzel anlamlarına da gelmiştir. Türkî-i Çem (Güzel Göz), Türkî-i Çin (güzel güne) terkiplerinde de gördüğümüz Türk kelimesi özellikle Fars ve Arap eserlerinde ortaya çıkar. Bir görüşe göre de Türk kelimesi hakanlar sülalesi olan Ainaoullar'ın unvanıdır ve bu sülaleye mensubiyet Türklükle anılır. Türk kelimesi ilk olarak Göktürk Devleti vastasıyla bir devletin adı olur ve bu devlete mensubiyeti bildirir.

Dünya üzerinde yaşayan insan topluluklarının milletleme süreci onların avcı-toplayıcıktan çiftçi-çobanlığa geçilmesiyle balar.. Türkleri oluşturan insan topluluklarının MÖ 6000'lerde koyun yetiştiriciliğine başladığı düşünülmektedir. Bu tarih atı göçebe Türk kültürünün balancı olarak kabul edilebilir. Bu değişiklikler ile ilk Türk kültürü olan Anav kültürü ortaya çıkmıştır.

Türklerin atalarının MÖ 2500 ile MÖ 1700 yılları arasındaki Afanasiyev kültürü ile başlayan ve MÖ 1700 ile MÖ 1200 yılları arasındaki Andronovo Kültürü ile devam eden dolikosefal mongoloidlerle ortak yönleri bulunmayan Brakifesal kaka dayandırı savunurlar. Bu rakın savaşı ve göçebe kültüre sahip oldu, MÖ 1700 yılları sonrasında kitleler halinde Altay Daları ile Tanrı Daları arasındaki bölgeye yayıldı bilinmektedir.

Bilinen ilk Türk topluluu skitler dir.

Süvari tekniini bulan, yani modern anlamda at binen ilk kavim Türklerdir. Çinliler de ata binmeyi MÖ 3. yüzyılda Hunlardan öğrenmilerdir.

Göktürk Kaanı, Gök Türkler veya Kök Türkler , Kül Tigin ve Bilge Kaan yaztlarında (Türük) veya (Türk) veya (Kök Türük veya baz yabancı kaynaklarda Türk) ekinde geçer (Çince: Pinyin: Tjué; Wade-Giles: T'u-chüeh, Guangyun: dut-kwt), 552-744 yıllar arasında Orta Asya ve Çin'de hükümdarlık sürdüren kaanlık.

Türk ad bugün kullandığımız ekli ile ilk kez Göktürkler dönemine ait Orhun Yaztlar'ında geçmektedir. "Türk" adıyla kuruluşu ilk ve Türk adını resmî devlet ismi ekliyle kullanan ilk Türk devletidir. Devletin kurucusu ilk önderi Bumin Kaan'dır. Bumin Kaan'ın kardeşi stemi Kaan ülkenin batı kanadını yönetirdi. Göktürkler komuları olan Çin, Sasani (İran) ve Bizans imparatorluğu ile askeri, siyasi ve ekonomik ilişkiler kurdular

Ouzlar, Ouz Kaan Destan'ına göre 24 boydan ve Kagarlı Mahmud'un Divânı Lügati't-Türk eserine göre 22 boydan oluşan en kalabalık Türk boyu. Günümüzde Türk nüfusunun çoğunluğu Ouz boyundandır. Osmanlı imparatorluğu'nu kuran Türk boyu Ouzlardır.

Ouz Kaan Destan'ına göre Ouz boyları; 24 Ouz boyunu önce iki kolda (Bozoklar ve Üçoklar) daha sonra Ouz Han'ın 6 oluna ve son olarak da onların 4 oluna ayırmaktadır. Listelerin kaynakları, Kagarlı Mahmud ve 14. yüzyılda yaşayan Reideddin'e dayanmaktadır. Reidüddin 24, Kagarlı Mahmud ise 22 boy saymaktadır.

Türk boylarının Avrupa kıtasında, Balkanlardaki tarihleri MS 3. yüzyıla kadar kantonlanmıştır. Hunlar, Gotlardan, Alanlardan ve Germen Taifallerden oluşturdukları yardımcı kuvvetlerle takviyeli olarak ilk defa 378 baharında Tuna'yı geçmilerdir. Romalılardan karşı görmeksizin Trakya'ya kadar ilerlemişlerdir. Roma imparatoru I. Theodosius'un ölüm yılı olan 395'te Hunlar yeniden Balkanlar'da hareketlenmişlerdir. Hunlar, MS 380 yılından itibaren Balkanlar'a egemenlik kurmuşlardır. Bölgenin büyük bir kısmında hâkim olan Hunlar, Slavlardan daha önemlidir.

Balkanlar'da yerleşen Hun idari yapılanması, idarede ve devlet içindeki Türk kavimlerinin yanında, birçok Ural kavmi, Germen kavimleri (Gotlar, Gepidler vb.), Slavlar, Sarmatlar gibi birçok kavmin beraber yaşadığı bir yapı olmuştur.

MS 453 yılında Attila'nın ölümü ile beraber Balkanlar'da Hun gücü zayıflam ve sonrasında da Hunların idaresi ortadan kalkmıştır.

VII. yüzyılda Türk asıllı Bulgar kabileleri, hükümdarlar Asparuh'un kumandasında Tuna'yı geçerek Batı Karadeniz ile Tuna nehri arasındaki bölgeye yerleşen Slavlar hakimiyetleri altına almışlardır.

Balkanlar'ın doğusuna yerleşen Bulgar boylar, devletleri içinde yaşayan büyük Slav nüfusuyla beraber yaarken, bir süre sonra bu Slav boyların kültürlerine doğru yönelip Slavlaşmışlardır.

Dünyadan, Asya içinden, Kuzey Karadeniz step bölgesi yoluyla birbiri ardından gelen atlı göçebe Türk kavimleri, ya burada Dac, Trak ve Slav aslından yerli halkla karışmış, ortadan kaybolmuş (11. yüzyılda Ouz aslından Peçenekler ve Uzlar gibi), yahut askerî egemen sınıf olarak Kuzeydoğu Balkanlar'da güçlü devletler kurmuşlardır. Bu sonuçları arasında, bir Türk boyu olan Kutrigurların 7. yüzyılda kurmuş oldukları Bulgar Hanlığı özellikle anılmalıdır. Bulgarların Dobruca'da bıraktıkları kitabelerde, hükümdar, "Han" unvanı ile anılır ve On İki Hayvanlı Türk Takvimi kullanılır. Bulgar Hanları 9-11. yüzyıllarda (1018'e kadar) Balkanlar'da Bizans imparatorluğu'nun yerini almıştır. 13. ve 14. yüzyıllarda, yine Bulgaristan'da. Kıpçak/Kuman aslından Slavlaşmış Tatarlar ve imamlar Hanedanları hakim oldu.

Bulgarların Balkanlara gelişiinden daha sonra 11. ve 12. yüzyıllarda Peçenek, Kuman (Kıpçak) ve Uz Türkleri, Balkanlara göç etmişler ve bunların bir kısmı 15. yüzyıla kadar toplu olarak varlıklarını korumuşlardır. O dönemde Kumanklarla ticaret yapan Avrupalılar için 2500 kadar kelimeyi içine alan bir Kumanka sözlüğü (Codex Cumanicus) hazırlanmış olduğu bilinmektedir.

9. yüzyılın ilk yarısında, Hazar-Ouz ittifakı baskısına dayanamayarak, kalabalık kütüphaneler halinde dil'i geçip yurtlarından çıkardıkları Macarların yerine, Don-Kuban havzasına göçmüştür (860-880 yılları). Bu, büyük göçün ilk hareketi olmuştur. Macarlar önklerinden süren Peçeneklerin gerisinde Ouzlar, onların da gerisinde Kumanklar, Karadeniz'in kuzeyinden batıya yönelmişlerdir. İmparator K. Porphyrogenetos tarafından yazılan De Administrando Imperio'da (948-952'lerde) kaydedildiğine göre, Peçenekler 8 boy halinde idar edilirdi. 10. yüzyıl ortalarında, Karadeniz'e dökülen nehirlerin kıyılarında olmak üzere, şöyle sıralanmışlar: Çoban (Don), Tolmaç (Don'un denize döküldüğü bölgede), Külbey (Donets), Çor (Özi Nehri doğusu), Karabay (Özi-Bug arası), Ertim (Dinyester), Yula (Prut), Kapan (ya da Tuna). İlk üçü Uzlar, Hazarlar, Alanlar ve Kırım bölgesi ile temas halinde; Yula boyu Macaristan, Kapan da Tuna Bulgarları ile sınırda bulunuyordu.

Osmanlı Türkleri Balkanlara girmeden önce, 12-14. yüzyıllarda Kıpçak/Kumanların bölgede üstün tarihî rolü yeterince vurgulanmamıştır. Özellikle, Dobruca'dan Akkerman'a kadar step bölgesinde yerleşimi ve Hristiyan dinine geçmi olan Kıpçak/Kumanlar çeşitli hanedanlar kurmuşlardır. Bunlardan bir grup, 14. yüzyıl ikinci yarısında Dobruca-Varna bölgesinde bir beylik kurmuştur (Merkezi Kalliakra); Dobrotiç ve bir Kuman ad tayan kardeşi Çolpan'ın Dobruca Beyliği, 1388'de I. Murad'ın metbu tanımı, 1393'te I. Bayezid bu beyliği Osmanlı ülkesine katmıştır. Özetle, Deliorman ve Varna'dan Tuna'ya kadar giden bölge daha Osmanlılardan önce gerçek bir Türk yerleşim alanı olmuştur.

Balkanlar'ın güneyinden, Anadolu'dan Türklerin Balkanlara gelip yerleşmesi, 1260'lara kadar iner. Kuzey Karadeniz bölgesinden gelen Türk orakları, zamanla Hristiyanlı kabul edip yerli Slavlarla kartıkları hâlde, Anadolu'dan gelen Müslüman Türkler, kendi din ve kültürlerini saklamayı başarmışlardır. İlk yerleşim, 1261'de Moğollardan kaçan Bizans'a sığınan Selçuk Sultanı II. İzzeddin Keykavus'la gerçekleştirilmiştir. Moğol idaresinden kaçan otuz-krk Türkmen obası, kutsal kii Sar Saltuk Baba ile II. İzzeddin Keykavus'un yanına gelmiş ve Bizans imparatoru tarafından Kuzey Dobruca'ya yerleştirilmiştir (1263). Balıkcıta, Müslüman Altın Ordu emiri güçlü Nogay'ın himayesi altına giren bu Anadolu Türkmen grubu, burada Baba-Saltuk kasabası ile baka kasabalar kurmuşlardır. 1332'de buradan geçen bir Battuta, Baba kasabasının "Türklerin oturduğu bir şehir" olarak anar.

10. yüzyılda Orta Asya'dan, çoklukla İran üzerinden Anadolu topraklarına yerleşen Ouz-Türkmen bata olmak üzere pek çok boy Türk adı altında toplanmıştır. Türk adı Orta Asya'da Türk kökenli mensup ve Türkçe konuşan toplulukların Göktürkler döneminden beri ortak adıdır. Anadolu'da gittikçe azalan yerli nüfus yerini Türklerle barınmaya başlamış ve 10. yüzyılda kurulan Türkmen beylikleri sayesinde tüm Anadolu'da Türkçe konuşan topluluklar egemen toplum olmuştur.

Anadolu'ya ilk olarak Hun, Sabir, Hazar gibi Türk kavimleri akın yapmış olsa da bu akınlar genelde askerî amaçlı olmuştur. Ancak 9. ve 10. yüzyılda Karadeniz'in kuzeyinden Balkanlar'a gelen Kıpçak, Peçenek, Uz adlı Türk kavimleri Anadolu'ya Bizans eliyle geçirilmiş ve yerleştirilmiştir. Asıl Anadolu'nun Türk yurdu hâline dönüşmesi, doğudan gelen Ouz-Türkmen göçleriyle olmuştur.

Göçmen Türklerde bozkırdaki savaşlar geçi büyük önem arz ediyordu. Ouzname'de anlatıldığı gibi boyun önemli bir atas sayılmaktadır. Hanedanın atası olan Selçuk Bey tarafından temeli atılan bu devlet Badat' kendine bakiyet yapıp Abbasi halifesinin koruyucusu konumuna eritti. 1092 yılında Selçuklu hükümdarı Melikah'ın ölümünden sonra bölünmeye başladı. Selçuklular tarafından kurulan diğer devletler Kirman Selçuklu Devleti, Irak Selçuklu Devleti, Suriye Selçuklu Devleti ve Anadolu Selçuklu Devleti'dir. 1040-1157 yılları arasında hüküm süren Büyük Selçuklular, en güçlü oldukları dönemde Harezm, Horasan, İran, Irak, Suriye, Arap Yarımadası ve Doğu Anadolu'ya egemen olmuş bir Türk devletidir. Kaptıkları alanlar dışında Balkan ve İçişleri Gölleri, Taurus Havzası; batıda Ege ve Akdeniz sahilleri, kuzeyde Aral Gölü, Hazar Denizi, Kafkasya, Karadeniz; güneyde Arabistan dahil

Umman Denizi'ne kadar ulayordu (10.000.000km²).

Haçl savalar ve Mool istilas, Anadolu'da Ouz-Türkmen yerlemelerini younlatrmtr. Selçuklu döneminde Çar bey döneminde yapılan ilk keif ve aknlarda yurt arayan binlerce Türkmen aireti Dou Anadolu'ya girip Bat Anadolu'ya doru yerlemeye balamtr.

1071 Malazgirt Sava ve 1099 Bizans'n Türk bölgelerine basknlarında Bizans emrinde olan binlerce Türk unsuru zamanla Anadolu Selçuklu saflarna geçmitir. Anadolu Selçuklu döneminde Orta Asya ve Azerbaycan üzerinden Anadolu'ya gelen Türkmen airetleri Bat Anadolu'ya yerlemeye balamtr.

Beylikler döneminde doudan gelen çok sayda Türkmen aireti, Anadolu'da Türk nüfusunun devam etmesine neden olmutur. Germiyanoullar, Osmanoullar Karesiourlar ve Hamitoullar gibi batdaki Türkmen beylikleri, Türkmen göçlerinden beslenmilerdir.

1200'lü yllarn banda Orta Asya'da yaayan Harzemah Türkmenleri Mool basknndan kaçarak Anadolu beyliklerine snmtr. Orta Asya'da Hotan, Semerkant, Kagar, Cent gibi ehirlerde yerleik olarak yaayan Türk boyların pek çou Mool istilasndan kaçarak Anadolu'ya yerlemilerdir.

1243 ylna Anadolu'nun Mool istilasna uramasyla ve Azerbaycan'da kurulan lhanllar devleti aracyla pek çok Türk ve Mool unsuru Anadolu'ya yerlemitir.

Alp Arslan'n 1071 Malazgirt Zaferi'nden sonra ran üzerinden gelen Türk boylar Anadolu'ya yerlemeye balamlardr. Selçuklu devlet tekilatın ikta sistemine göre bir Türk komutan hakim oldu topra yönetme hakkna sahip bulunmaktayd. Buna göre Mardin civarın fetheden Artuk Bey 1102 ylna burada Artuklu Beylii'ni kurdu. Sivas, Tokat, Malatya civarlarında hakim olan Daniment Gazi 1080 ylna Sivas merkezli olarak Danimentliler devletini kurdu. Erzincan ve çevresinde Mengücekliler, Erzurum ve çevresinde Saltuklular, zmir dolaylarında da Çaka Beylii hüküm sürdü.

Bu beyliklerden Çaka Beylii denizcilik faaliyetlerinde bulunmu ve böylece Türk tarihinde ilk kez bir beylik denizcilikle megul olmutur. Çaka Bey'in kurduu donanma Türk tarihine ait ilk deniz kuvvetleridir.

Anadolu'da kurulan ilk Türk beylikleri zamanla Anadolu Selçuklu Devleti ile mücadelede zayıf düşecek ve bu devletin hakimiyeti altına gireceklerdir.

Ancak bu beylikler Bizans Devleti'ne ve özellikle doudaki Ermeni ve Gürcü nüfusuna kar Anadolu'nun Türklemesinde etkili olacaklardr.

Anadolu Selçuklu Devleti, Selçukluların Anadolu'da kurduu devlettir.

Türklerin Anadolu'ya yerlemesi 1071'deki Malazgirt Sava'ndan sonra hzlandı. Özellikle Malazgirt Sava'ndan itibaren Müslüman Türkler Anadolu'ya akın etmitir; ancak salımlıyet'ten önce de Anadolu ve Balkanlarda Türkler vardır. Selçuklu komutan Kutalmış Söleyman ah Anadolu'daki fetihleri batya yayarak 1075'te zıknı Bizans'tan aldı ve burayı bakiyet yapıarak bamsızlın ilan etti. Böylece kurulan Anadolu Selçuklu Devleti, İhanlıların son Anadolu Selçuklu sultanı tahttan indirdikleri 1308'e kadar varlın sürdürdü.

Anadolu Beylikleri, Türklerin 1071'deki Malazgirt Sava'ndan sonra Anadolu'da kurduklar devletlerdir. Savaşın hemen ardından, özellikle Dou Anadolu ve Güneydou Anadolu'da kurulan devletlere Birinci Dönem Anadolu Türk Beylikleri, aynı dönemde; önce Anadolu'nun batı ucunda zıknı bakiyet edinen, sonradan da Haçlı Seferleri nedeniyle bakiyetini Konya'ya taşıyarak Orta Anadolu merkezli olarak devam eden Anadolu Selçuklu Devleti'nin zayıflaması ve yıkılmasından sonra kurulan devletler ise İkinci Dönem Anadolu Türk Beylikleri olarak ifade edilebilir.

Anadolu Selçuklular, Anadolu'daki Türkmen beylerini aileleriyle birlikte Bizans ve Kilikya sınırlarına yerletirmişlerdi. Böylece Anadolu Selçuklular hem devletin sınırlarını güvence altına alıyor, hem de Türkmen beylerini denetim altında tutuyorlardı. Ama 1243'teki Köse Sava'nda Moğllara yenilen Anadolu Selçuklu Devleti'nin Türkmenler üzerindeki denetimi zayıfladı. Bu savaşın ardından, Moğlların bir kolu olan İhanlılar Anadolu'da denetimi ele geçirdiler. Bu süreçte uç beylikleri, önce İhanlılara bağlı, sonra bamsız devletlere dönüştüler. Bu beyliklerden biri olan Osmanlı Beyliği, zamanla bütün öbür beyliklerin topraklarını ele geçirdi ve bir imparatorluğa dönüştü.

Osmanlı imparatorluğu veya Osmanlı Devleti'nin kurucusu ve Osmanlı Hanedanı'nın atası olan Osman Gazi, Ouzların Bozok kolunun Kay boyundandır. Devlet, Bilecik'e yakın Söğüt'te kurulmuştur. Osmanlı Devleti'nin bamsız bir devlet olarak tarih sahnesine çıkması 1299 yılında olmuştur. Buna karn Prof. Dr. Halil İnalcık, Osmanlı Devleti'nin 1299'da Söğüt'te değil 1302'de Yalova'da Bizans'a karn yaptığı Bafes Sava'sı sonrasında devlet niteliğini kazandığını iddia etmitir. Osmanlı imparatorluğu'nun Yalova'da kurulduu iddiasına Yalova Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Niyazi Eruslu da destek vermitir. Bu devlet, İstanbul ile sınırlı bir şehir devletine dönüşümü olan Dou Roma imparatorluğu'nu ykım, bazı tarihçilere göre bu Yeni Çağ balatan olay olmuştur. Osmanlı imparatorluğu gücünün doruunda oldu 16. ve 17. yüzyıllarda üç kıtaya yayılmış ve Güneydou Avrupa, Orta Dou ve Kuzey Afrika'nın büyük bölümünü egemenliği altında tutmuştur. Ülkenin sınırları batıda Cebelitark Boaz (ve 1553'te Fas kıyılarına, doğuda Hazar Denizi ve

Basra Körfezi'ne, kuzeyde Avusturya, Macaristan ve Ukrayna'nın bir bölümüne ve güneyde Sudan, Eritre, Somali ve Yemen'e uzanmaktaydı. Osmanlı imparatorluğu 29 eyaletten ve vergiye balanmış Bodan, Erdel ve Eflak prensliklerinden olumaktaydı. Devlet zaman zaman deniz ar topraklarda da söz sahibi olmutur. Atlantik Okyanusu'ndaki ksa süreli toprak kazanımlar Lanzarote (1585), Madeira (1617), Vestmannaeyjar (1627) ve Lundy (1655) bu duruma örnek olarak gösterilebilir.

Devlet alt yüzyıl boyunca Doğu dünyası ile Batı dünyası arasında bir köprü ilevi görmüştür. Hâkimiyeti altında bulunan topraklarda yaşayan halklar zaman zaman, toplu ya da yerel ayaklanmalar ile Osmanlı iktidarına karşı çıkmışlardır. Genel olarak din, dil ve renk ayrımından uzak durduğu için yüzyıllarca birçok devleti ve milleti hâkimiyeti altında tutmayı başarmıştır. Osmanlı imparatorluğu, eski Türk örf ve adetlerinin ve İslam kültürünün yükümlülüklerinin doruğunda bir yönetim ekli belirlemiştir.

Osmanlı devletinin kurulmasıyla Orta Asya'dan gelen göçler kesilmemiştir. Akkoyunlu, Karakoyunlu Türkmenleri devletlerinin yıkılmasıyla Türkmen boyları Anadolu'ya yayılmışlardır. Orta Asya ve diğer bölgelerden göç Azeri Safevi Devleti'nin kurulmasına kadar sürmüştür. 1517 Yavuz Sultan Selim'in Mısır seferinden sonra binlerce çadırlık Suriye, Irak, Dulkadirli Türkmenleri'nin bir kısmı Batı Anadolu'ya gönderilmiştir.

Osmanlı döneminde Anadolu'da yaşayan Türkmen boylarının bir kısmı Balkanlar'a geçirilerek oralara iskân ettirilmiştir ve bunlar Balkanlar'daki bugünkü Türk grupları oluşturmışlardır.

1856 ve 1877 Rus-Osmanlı savaşı sonucuyla Anadolu'daki Türk ve Müslüman sayısı gittikçe artmaya; Rum ve Ermeni sayısı azalmaya başlamış. Osmanlı kayıtlarına göre, bu dönemde Balkanlardan Anadolu'ya geri göç eden Türk nüfusu 3 milyon kadardır (Muhacir). Bu nüfusa Boşnak ve Arnavut kökenliler dâhil değildir.

1856-1877 Osmanlı-Rus savaşları ve 1. dünya savaşı sonucuyla Kafkasya bölgesinden Türk kökenli halklardan Nogaylar, Azeriler, Terekemeler, Ahıska Türkleri, Balkar, Karacay gibi Türk topluluklarının göçü yaşanmıştır.

1792, 1860-63, 1874-75, 1891-1902 yıllarında Karadeniz'in kuzeyinde Rusların baskısı artması sonucu 2 milyona yakın Türk dili konuşan Kırım Tatar ve Kazan Tatarları Anadolu'ya yerleşmiştir.

1914 resmî istatistiğine göre (Kars, Ardahan ve Artvin hariç; Arap ve Kürtler dahil) çoğunluğu Türk

olan 13.4 milyon Müslüman vardır.

Yunanistan bölgesinden Türk göçleri birkaç ekilde gelimi, bu göçler sonucunda bölgede bir zamanlar hatr sayılır nüfus oranna sahip Türkler, günümüzde sadece Bat Trakya'da kalmır.

Bat Trakya'nın 1923 yılındaki nüfusu 191.699'dur. Bat Trakya nüfusunun 129.120'si Türk (%67), 33.910'u Yunan (%18), 28.669'u Bulgar, geri kalan nüfusunu ise Ermeni ve Yahudi topluluğu oluşturmaktaydı.

Osmanlı Devleti'nin yıkılma süreciyle birlikte yaşanan büyük savaşlarla gelen Türk ve Müslüman göçler Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla birlikte devam etmiş Türk-Yunan nüfus mübadelesi, Bulgaristan'dan Türklerin sürgün hareketleri, Kıbrıs'ta yaşanan olaylar ve sonucunda yaşanan savaşla Kıbrıs'ta oluşan Türk göçü ve Balkanlar, Kafkasya, Orta Asya ve Orta Doğu bölgelerinden savaşlar ve ekonomik sebeplerle Türk toplumlarının önemli göç hareketleri olmuştur.

Türkiye, resmî adıyla Türkiye Cumhuriyeti, başkenti Ankara olan ve Eski Dünya kıtaları denilen Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarının birbirine en çok yaklaştıkça bulunan ülkedir. Ülke topraklarının bir bölümü Anadolu Yarımadası'nda, bir bölümü ise Balkan Yarımadası'nın uzantısı olan Trakya'da bulunur.

Türkiye, Osmanlı İmparatorluğu'nun I. Dünya Savaşı sonunda yenilmesinden sonra, Osmanlı İmparatorluğu'nun yerine kurulan ardıl devletler içinde tek başına devlet olarak devletin Türk nüfus çoğunluğuna sahip topraklar üzerinde Mustafa Kemal Atatürk önderliğindeki halkın büyük mücadelesi ile kurulmuştur. Arnold Joseph Toynbee gibi bazı tarihçiler ise Türkiye'nin (başka ardıl olmak bir yana) tek ardıl devlet sayılması gerektiğini savunurlar. 29 Ekim 1923 tarihinde cumhuriyeti ilan eden Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türkiye Cumhuriyeti devletinin kurucu iradesinin sahibidir.

1939 tarihinde yayımlanan Yurt Bilgisi ders kitabından; "Türk Türk Başkışefal'dir. Dünya üzerinde büyük bir tarih ve medeniyet yaratmış ve yaşatmış olan Türk Türk benliğini en ziyade korumuş bir millettir. Türkler, tarihten önceki ve sonraki zamanlarda, yayıldıkları, göçtükleri geniş ülkelerde rast geldikleri ve yurtlarına komu oldukları kılrlarla karmak mecburiyetinde kalmışlardır. Fakat bu karmalar Türk Türk kendine mahsus benliğini, vasfını kaybettirmemiştir. Ancak uzun zamanlar çokluk olan kılrlar arasında kartıklar vakit -baz yerlerde- o kılrlar içinde adların sanların ve dillerini unutmulaştır. Türk Milleti bu suretle kart kılrlar yükseltmiş ve ilerletmiştir. Büyük Türk Türk, kendine mahsus ad ve sanile ve ortaklaa (müterek) dili, kültürü, tarihi, an (hatıra) larıyla, bugünkü millet tarifine uygun büyük bir varlıktır."

Eski Türkler içerisinde en kalabalık boy olan Ouzların, büyük ölçüde bugünkü Azerbaycan ve Anadolu Türklerine benzediğine inanılmaktadır. Genellikle beyaz-buday tenli, brakisefal (yuvarlak baş), elmacık kemikleri gelikine ama Mongoloid (Sar) rktaki gibi de çıkıktır. Göz kapaklarında ise çekiklik rastlanmaz ve Mongoloid tipte bir çekiklik yoktur.

"Uzun boylu, uzun beyaz sima, düz veya kemerli ince burunlu, muntazam dudaklı ve göz kapakları çekik değildir, badem gözlü bir rktır".

Ziya Gökalp, Türkçülüğün Esasları adlı eserinde şu bilgileri vermiştir:

Bu milletin yakın zamana kadar kendisine mahsus bir adı yoktu. Tanzimatçılar ona: 'Sen yalnız Osmanlısın. Sakın baka milletlere bakarak sen de millî bir ad isteme! Millî bir ad istediğin dakikada Osmanlı imparatorluğu'nun yıkılmasına sebep olursun' demilerdi. Zavallı Türk, vatanını kaybederim korkusu ile, 'Vallahi Türk deyimim. Osmanlıktan baka hiçbir içtimai zümreye mensup deyimim' demeye mecbur edilmiştir.(s.34)

Amerikalı Türkolog, Carter V. Findley, Dünya Tarihinde Türkler adlı eserinde, bugünkü Anadolu Türklerini; Orta Asya steplerinde balayan ve Ankara'da son bulan bir otobüs yolculuuna benzetir. Otobüs, Ankara'ya gelene kadar pek çok ara durakta durmuş ve bu ara duraklarda yolcuların kimileri inmiş ya da bazı yeni yolcular binmiş. Bu duraklarda Türkler pek çok kültürel etkilere girmişler, yeni dinler tanımlar fakat en önemli miraslar olan Türkçeyi korumayı başaramamışlardır. Türkçe, Anadolu Türklerinin ve Milleti'nin anlamlandırılmasında temel etkenlerin başında gelmektedir. kincisi otobüs pek çok durakta durmuş olsa da Orta Asya'da kurulan medeniyetin getirdiği sağlam kültürel birikim ve miras, kimliklerini korumak için dayanak olmuştur.

"Türk" tabiri bugün temelde iki düzeyi belirtir. İlk ksmde veya dar anlamıyla eski Osmanlı imparatorluğu topraklarında ve yeni göçlerle çeitli kılarda yaşayan Türkler (Türkiye Türkleri, Osmanlı Türkleri) belirtilir. kinci ksmde veya geni anlamıyla ise dünyadaki bütün Türk grupların belirtir. Bu ikinci ksm aslı olarak Doğu Avrupa, Balkanlar, Türkiye, Orta Doğu, Kafkaslar, İran, Orta Asya, Sibirya, Doğu Türkistan, Moolistan bölgesinde yazar.

Burada, "Türkler" tabiri dar anlamıyla ele alınmıştır.

Osmanlı imparatorluğu'nun eski topraklarında yaşayan ve Ouz Türkleri merkezinde ortaklaşan Türk grubu bugün Balkanlar, Ege Adaları, Türkiye, Kıbrıs Adası ve Orta Doğu'da yerleik bir halk ve aslı unsur olarak yazarlar.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sonra, 20. yüzyılda çeitli sebeplerle batı Avrupa (Batı Avrupa) olmak üzere, Amerika, Avustralya ve Asya kıtalarındaki çeitli ülkelere göç eden Türkler vardır.

Avrupa'ya Türkiye'den göç ederek yerleşen Türk göçmen toplulukları genellikle Batı Avrupa kısmında, özellikle Almanya, Fransa, Birleşik Krallık, Hollanda, Avusturya, Belçika ve Lihtenştayn'da bulunanlardır. Bölgeye ilk göçlerinden günümüze birkaç yüzyıl geçmiştir. Amerika ve Avustralya'daki Türk göçmenler de yine 20. yüzyıldan itibaren bu kıtalara göç etmişlerdir.

20. yüzyılda başlayan göçlerle birçok kıtaya göç eden Türkler, Türkiye merkezli bir Türk grubudurlar ve Türkçenin Anadolu kolunun içinde yer alan çeitli azınlıklar konularıdır.

2007 yılında Milliyet Gazetesi'nin Konda Araştırma şirketine yaptırılan ve şirketin denetçileri ile tüm Türkiye çapında 47958 kişiyle evlerinde yüz yüze yapılan bir anket neticesinde Türkiye'nin etnik yapıları denetçilerin kendilerini tanımlamalarına göre şu şekilde ortaya çıkmıştır:

Amerika kuruluşu Pew Araştırma Merkezi tarafından yapılan bir araştırmaya göre Türkiye'nin nüfusunun %98.6'sının müslümanlar oluşturulmaktadır. Yine, Türkiye'nin müslüman nüfusunun %80'i Hanefi, %10'u Alevi ve %10'u alevi mezheplerine bağlı olduğu tahmin edilmektedir. Milliyet gazetesinin 2007 senesinde yayınladığı geniş çaplı ankete göre, bu oran %82'si Sünni-Hanefi %5.73'ü ise Alevi-ii olarak dâim ve yine nüfusun %9.06'sı Sünni-afilerden oluşuyor. Türkiyede Zaza-Kürt-Türk-Türkmen-Arap Alevi toplulukları bulunmaktadır.

Dünyadaki Türkiye Türklerinin inançlı olanları Müslüman'dırlar. Müslümanların çeitli mezheplerine bağlıdırlar.

Türkiye Türklerinin hâricinde Türk boyları içinde bugün slamîyet dâim, Ortodoksluk, amanizm, Budizm, Musevilik gibi inançlar da görülür.

Türklerin dinî hayatını kısaca slamîyet öncesi ve sonrası olmak üzere iki ana kısma ayırabiliriz. slamîyet'i kabul etmeden önce Tengricilik dinine tabi olan bu Asya topluluğu, önce yönetici kesiminin, daha sonra da halk tabakasının Müslümanlığı kabul etmesiyle slam' inanç dünyalarının merkezine yerletirmişlerdir. Örneğin: Muhammed Peygamberin, Türkler hakkında " " (Uturkû al-Turka ma tarakûkum) yani "Türkler size dokunmadıkça siz de onlara dokunmayın," dediği rivayet edilir. Böylece Türklerin slamîyetin koruyucusu olan bir millet haline geleceği yönündeki inanç bu Hadis-i erif'e dayanarak öne sürülür. Bu hadis bazı kaynaklarda "Habeliler sizinle uramadıkça siz de

onlara uramaynz. Ve Türkler size dokunmadkça siz de Türkler'e dokunmaynz!" () ekinde yer alır.

Ancak buna karn deiik kaynaklarda gerçek (sahih) olmad veya gerçeklii (sahihlii) kantlanamad halde Muhammed Peygamberin söyledii iddia edilen, Hadis oldu öne sürülen pek çok söz bulunur. Örnein Kagarl Mahmud "Divânu Lügati't-Türk"te Türkleri öven pek çok hadise yer vermitir. Ancak bunlarn neredeyse hiçbirisi hadis kaynaklarnda yer almaz. Bunlardan bir tanesi öyledir: "Türk dilini öreniniz, çünkü onlar için uzun sürecek egemenlik vardr." Bu cümleden önce öyle bir açıklama bulunur: "And içerek söylüyorum, ben Buhara'nn, sözüne güvenilir imamlarndan birinden ve bakaca Niabur'lu bir imamdant iittim." Ancak bu hadis güvenilir (hatta yeterince güvenilir bile olmayanlar dahil) hiçbir hadis kaydnda yer almaz, dolaysyla sahih kabul edilemez.

Türkçe, varl tam olarak ispatlanamam ortak Altay dil ailesine bal Türk dillerinin Ouz öbeine üye bir dildir. 19. yüzyıl sonlarna doru younluk kazanan aratrmalarla Altay dilleri olarak adlandırılan Türk, Mool, Mançu-Tunguz, Japon ve Kore dilleri ile Fin-Ugor dilleri olarak anılan Fin, Macar ve Samoyed dillerinin Ural-Altay adında bir dil ailesi oluturduu düüncesi, dünyada genel kabul görmü bir kuramd. Ancak, 20. yüzyılın ikinci yarsından itibaren yürütölen dil bilimi aratrmalarıyla Ural ve Altay dillerinin bir dil ailesi oluturamayaca düüncesi yaygınlamaya balad. Fin, Macar ve Samoyed dilleri ile Türk, Mool, Mançu-Tunguz, Japon ve Kore dilleri arasında benzerlikler bulunuyordu ama bu benzerlikler bir dil ailesi oluturmaya yetecek ölçüde bir kaynak dilden miras kalan ortak dil ögesi içermiyordu.

Lügati't-Türk adlı eser, Kagarl Mahmud tarafından Badat'ta 1072-1074 yıllar arasında yazılan Türkçe-Arapça bir sözlüktür. Türkçenin bilinen en eski sözlüü olup, o dönemde yaam Türk boylarının dil özellikleri, Türk dilinin yaygın hakknda güzel bilgiler veren kapsamlı ve önemli bir eserdir.

Türkçe dünya genelinde çok yaygın kullanılan önemli bir dildir. Avrupa Birlii kurumlar tarafından yapılan aratrmaya göre dünyada 77 milyonun ana dili, ikinci dil olarak konulanlarla birlikte 83 milyonun insanın konutuu bir dildir.

Türkçede Arapça, Farsça, Fransızca vs. dillerden geçmi kelimeler bulunurken, Türkçeden; Arapçaya, Farsçaya, Bonakçaya, Yunancaya, Srpçaya, Ermeniceye, braniceye, Bulgarçaya, İngilizce, Fransızca gibi dillere de geçen birçok kelime olmutur.

Osmanlı döneminden beri geleneksel bir hâl alan Türkçe yaz dili, İstanbul'undan temel alınır. Bu dilin özellikleri, yaz dili olarak klasiklemitir.

Türkçenin Anadolu'da kullanlmasnda öncülük eden beylerden Karamanolu Mehmet Bey'in ferman önemlidir. Beyliinde ferman öyledir:

Türkçe, Türkiye, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Kıbrıs Cumhuriyeti'nin resmî; Romanya, Makedonya, Kosova ve Irak'ın ise tanınm resmî bölgesel dilidir.

Bugün Türk dilinin birçok lehçesi vardır. Türkçe temelde iki az bölgesine ayrılır: Anadolu azlar ve Rumeli azlar. Anadolu azlar, Anadolu topraklar ve civarındaki Türkçe azların kapsar, Rumeli azlar Balkanlar'daki Türkçe azların kapsar.

Tarihte Türkler, Orhun, Uygur, Arap, Mani, Brahmi, Süryani, Grek, Brani, Kiril, Latin alfabelerini kullandılar. Türkiye'de 1928'den beri Latin alfabesi kaynaklı Türk alfabesi kullanılmaktadır.

Türkiye'de Türk Dil Kurumu, Mustafa Kemal Atatürk tarafından 1932 yılında Türk Dili Tetkik Cemiyeti adıyla bağımsız bir kurum olarak kurulmuştur. Türk Dil Kurumu dilin yalınlaşması, Türkçe ile ilgili bilimsel araştırmaların yapılması, yabancı kökenli sözcüklerin değiştirilmesi ile ilgili çalışmalar yapmıştır. Ancak 1983'te çıkarılan bir yasayla Türk Dil Kurumu, Atatürk'ün vasiyetine karar kapatılarak aynı ad altında Bakanlar ile bir devlet dairesi kurulmuştur.

Altay dil grubuna mensup bir dil konuşan Türklerin kültürünün temeli, Orta Asya menelidir. Anadolu uygarlıkları ve diğer uygarlıklardan gelen kültürün de birleşmesiyle Anadolu'daki Türk kültürü gelişmiştir. Selçuklu ve Osmanlı dönemiyle beraber melez bir kültür ortaya çıkmıştır. 1923 yılından itibaren Türkler, Batı ile de yakınlaştılar.

Türk dilinin ve edebiyatının tespit edilebilen en eski yazılı metinleri VII. Asrın sonlarına ve VIII. Asrın ilk yarısına ait olan dikili taşlardır. Bunlar arasında yer alan 732'de Kültigin, 735'te Bilge Kaan, 720'de Tonyukuk adında dikilen Orhun Yazıtları gerek muhtevaları, gerekse mükemmeliyet dil ve üsluplarıyla Türk dili ve edebiyatının ve tarihinin şaheserleri arasında yer almaktadır. Bu dönemden günümüze ulaşan Türk destanları arasında Yaratlı, Saka, Ouz Kaan, Göktürk, Uygur, Manas destanları sayılabilir. XIV. asrda yazıya geçirilen "Dede Korkut Kitabı" destan döneminin hatıralarını saklayan, gerek muhteva gerekse dil ve üslup mükemmeliyeti bakımından önem arz eder.

Müzik alanında Türk halk müziği, Türk sanat müziği, Türk pop müziği gibi türler vardır.

Türk edebiyatı, Türk dilinde yazılan sözlü ve yazılı metinlerdir. Türklerin slamiyet'i kabullerine kadar birçok alfabede yazılan eserler söz konusudur. slamiyet'in birçok Türk boyunda yayılması ve gelişmesiyle beraber Arap alfabesine bazı harflerin eklenmesiyle oluşturulan alfabe ile Orta Asya, Anadolu ve Balkanlar'da birçok değerli eser meydana getirilmiştir. Arap aslı alfabenin kullanılması Osmanlı döneminin öncesinde başlamıştır. Bu yeni dönemle beraber Arapça ve Farsça bilmek de Türkler arasında yayılmaya başlamış, bunun sonucunda bazı tabirler Türk diline tanınmıştır. Ancak, Türk dili geniş coğrafyasında yüzyıllarca hep kendi yapıyla kullanılmaktadır.

Orta Asya ve civarında Çağatay Türkçesi, Anadolu ve Balkanlar'da Osmanlı Türkçesi merkezinde oldukça değerli eserler yazılmıştır.

Türk edebiyatının tarihi yaklaşık 1500 yıl öncesine dayanmaktadır. Bilinen en eski Türk yazıları 8. yüzyıldan kalma Orta Moolistan'daki Orhun Irmağında bulunan Orhun Yazıtları'dır. Türklerin slamiyet'i kabul ettikten sonraki edebiyat metinleri şiir, nesir, lügatler, fıkıh eserleri, peygamberler tarihi, ecere türü yapıtlardır. 15. yüzyılda Dede Korkut Kitabı ile devam eden destan türüne ek olarak, mektuplar, menakıplar, tarihler, tezkireler nesir türünün biçimleridir.

Türk halk edebiyatı, âk ve tekke kollarıyla eski çağlardan beri süregelir. Halk edebiyatının bilmece, destan, masal, efsane, hikâye, atasözü, fıkra, menkıbe, deyim, oyun biçimleri vardır. Tekke edebiyatının nefes, ayin, ilahi, naat, mevlit, münacat kollarıyla gelen kollar günümüze ulaşmıştır. Halk edebiyatı yanında klasik edebiyat denilen Divan edebiyatı gelişmiştir. Batı'da roman türünün yaygınlaşmasıyla Türk edebiyatı da telif ve tercümelerle 1800'lerden başlayarak bu yöne eğilmiştir.

Türkiye'de Cumhuriyet döneminin ilk devrinde Millî Edebiyat hâkimdir. Halk diliyle yazan ve Genç Kalemler dergisinde toplanan yazarlar eserlerinde Türklüğü, vatan, kurtuluş mücadelesini anlatmışlar; kendilerinden önceki bireye dönük Edebiyat- Cedidecileri eleştirmişlerdir. Bu devrin en önemli yazarlarına örnek olarak Yakup Kadri Karaosmanlı ve Halide Edip Adıvar verilebilir. Millî Edebiyat'ın milliyetçi görünümü sonraki devirde Anadoluçuluk ve halkçılık olarak edebiyata yansmıştır. Bu dönemde Be Hececiler ve Yedi Mealeciler grupları kurulmuştur. Daha sonra II. Dünya Savaşı ve savaşın siyasi etkileriyle toplumculuk ve köycülük akımları güçlenmiştir. Âk ve tekke edebiyatı, modernleşmenin etkisiyle gücünü kaybetmiştir. Divan edebiyatından ise Dil Devrimi, Türkçenin ön plana çıkarılması ve deien edebiyat akımlarıyla, Osmanlı'ya ait bir tür olarak vazgeçilmiştir.

Modern Türk edebiyatı öykü, roman, eleştiri, deneme, şiir ve tiyatro eserleri gibi hemen her türde örnekler içermektedir. Genellikle modernist bir çizgide seyretmekte olsa da postmodernizmin

etkileri de youn olarak görölmektedir.

Türk müzii, Türklerin yüzlerce yldan beri gelitirdikleri, bugünkü özellikleri Selçuklu ve Osmanl döneminde belirginleen müziktir. Musiki, Osmanl döneminde halk ve üst kültür çevrelerinde birbiriyle ilikili, fakat karakterleri farklı iki ana dal olarak gelimitir. Osmanl'nın son dönemindeki modernleme hareketleriyle Bat etkisi görölmeye balanm, bu etki Cumhuriyet döneminde daha da artmtr.

Türklerin slamiyet'i kabullerinden çok önce dinî törenleri yöneten aman, kam ya da baks, elinde belirli sesler çkaran demir parçaların bal bulunduu bir denekle topluluu etkiliyordu. Bu törenlerde davulun da önemli bir yeri vardr.

Hun Türklerinde, Uygur Türklerinde, Selçuklularda ve Osmanlılarda müzie büyük yer ve önem veriliyordu. Ozanlar ve kopuzcular olmayan hiçbir Selçuklu ordusu yoktur.

Eski Türk hakanların saraylarında ve ordugâhlarında musiki takımlar 9 kök denilen eserleri her gün çalard.

Halk müzii ve Klasik Türk müzii arasında çok önemli bir ba vardr. Nitekim türkülerin pek çounda klasik musiki makamlar kullanlmtr. Ayn ekilde, türkü, köçekçe, oyun havas, sirto, vb. halk musikisi formlar klasik Türk musikisinde kullanlmtr. smail Dede Efendi, akir Aa, evki Bey gibi büyük klasik musiki bestekarların hemen hepsinin halk musikisi formların kullandklar gözlemlenir.

Osmanlı mparatorluu yalnız musiki sanatına deil musiki ilmine de büyük önem vermitir. Türk müziinin Arap, Acem, eski Yunan ve Bizans aslı olduğunu ileri sürenler vardr. Ancak Klasik Türk müzii genel nitelikleri bakımından Türk aslıdır. Osmanlı uygarı her alanda büyük bir sentez gelitirdii gibi, Türk müzii potasında yerel pek çok renk bu müziin parçası haline gelmi ve bunun karında da Osmanlı musikisi devletin kapsad topraklar ve ötesine büyük etkilerde bulunmutur.

Halk türkülerinin ölçülü olanna krk hava, ölçsüz olanna uzun hava denir. Uzun havalar Anadolu'nun deik bölgelerinde "bozlak, türkmani, maya, hoyrat, divan, at" gibi adlarla anılır. Bunlar genellikle Karacaolan, Emrah, Ruhsati, Sümmani ve daha birçok tanınm halk ozanın deyileri üzerine yaklmtr.

Türkiye'de Cumhuriyet döneminde girilen devrim hareketleri sanat konularına da yöneldi. Daha çok Klasik Bat müziğine önem verildi.

1924'te Ankara'da Musiki Muallim Mektebi kuruldu. Osmanlı sarayındaki müzik topluluğu bakanlığa getirilerek Riyaseti Cumhur Filarmoni Orkestrası adıyla konserler vermesi salandı.

1970'lerden sonra geniş halk kitlelerine hitap eden müziktir. Bu kategorilere ayrılır:

Mimaride dinî yapılar antıktır. Yakın Çağ'a kadar temel üslup Koca Sinan'da belirginleşmiştir. Resimde ve heykelde dinin etkisiyle gelişme olmamıştır, ancak minyatür ve süsleme sanatlarında olmuştur. Türk sanat çini, hat, ebru, seramik, tezhip ve halıcılıkta gelişmiştir.

Müzik gerek sivil gerek askerî müzikte sanat müziğinden hafif müziğe çevrilir. Dinî müzik Türk müziğinin önemli unsurudur. Halk müziği, klasik ve arabesk niteliktedir. Türk sanat müziği çağda bir sesle, hafif müzik klasik ve pop müzikle gelişmektedir.

Türk edebiyatı şiir, hikâye, deneme, mizah, eleştiri dallarında eski ve yeni formatlarda dünya dillerine çevrilen eserler üretmektedir. Sözlü edebiyat geleneği, dini edebiyat formunda yaygındır ve en meşhuru kandillerde okunan mevlîd'dir. Halk edebiyatında dünyaya Nasreddin Hoca tanıtılmış, halk danslarıyla ve seyirlik sanatlarla tarihi kültür yapıları yaşılmıştır.

Erken dönem Anadolu Türk mimarisi Türk kavimlerinin Anadolu'ya göç etmeye başladığı dönem ile Osmanlı Beyliği'nin kurulduğu dönem arasındaki mimariyi inceler. Osmanlı ve Cumhuriyet dönemi mimarileri de özel bir önem arz etmektedir.

Türklerin çok değerli corafları, değerli kültür çevreleri içinde, uzun zaman aralığında oluşturduğu mimari eserler söz konusu edildiğinde, Anadolu Türk mimarisine özel bir yer tutmaktadır.

Türk mutfağı Türklerin millî mutfaktır. Osmanlı kültürünün mirasçısı olan Türk mutfağı hem Balkan ve Ortadoğu mutfaklarının etkilemi hem de bu mutfaklardan etkilenmiştir. Ayrıca Türk mutfağı yörelere göre de farklılıklar gösterir. Karadeniz mutfağı, Güneydoğu mutfağı, Orta Anadolu mutfağı gibi birçok yöreler kendilerine ait zengin bir yemek hazinesine sahiptirler.

Osmanlı kültürünün mirasçısı olan Türk mutfağı kendi içerisinde yörelere göre bir takım farklılıklar barındıran çok zengin bir yemek yelpazesini içerir:

Türk spor tarihi Yaar Dou, Tanju Çolak, Cemal Kamac, Naim Süleymanolu, Hidayet Türkolu, Hamza Yerlikaya, Halil Mutlu, Nevin Yant, Nurcan Taylan, Sinan amil Sam, Süreyya Ayhan gibi millî sporcularn baarlarna ramen toplumda (özellikle Türkiye'de) spor yapma yaygınl ve spora ayrılan bütçe kstldır. En kabul gören spor futboldur. Geleneksel yal gürei, cirit ve at yarlar ata sporu olarak sürerken avcılık, binicilik, kılıç, okçuluk, boks, atletizm, halterde dünya ve olimpiyat dallarında uluslararası baarlar gösterilmektedir.

Bu hesaplamalara Türkiye'de ya da daha önceden Osmanlı bölgesi olan Irak, Suriye, Bulgaristan, Kıbrıs, Yunanistan, Makedonya ve Kosova'da yaşayan insanlar dahil edilmemistir.

Türk Y-DNA haplogruplarına bakılırsa, Türklerin %49,2'si E3b, G, J, I gibi Avrupal ve Yakın Doğu haplogrupları arasında, %36'sı L, N, K, C, Q, O, R1a, R1b gibi Orta Asya kökenli haplogruplarına sahip. Ayrıca Türklerin %1,5'u R2 ve H gibi Hint yarmadası kökenli haplogrupları arasında iken, %1'i de A, E3*, E3a gibi Afrika kökenli haplogruplarına sahiptir.

J1=9% - Arap Yarmadası insanlar arasında

J2=24% - Güneydoğu Avrupa ve Güneybatı Asya halkları arasında

R1a=6.9% - Doğu Avrupalılar ve Orta Asyalılar arasında

I=5.3% - Orta Avrupalılar ve Balkan halkları arasında

R1b=14.7% - Orta Asya ve Batı Avrupalılar arasında

G=10.9% - Kafkas halkları arasında

E1b1b=11.3% - Balkan nüfusu arasında

N=3.8% - Sibirya ve Altay nüfusu arasında

T=2.5% - Akdeniz ve Güney Asya nüfus

K=4.5% - Asya nüfus arasında

L=4.2% - Hindistan ve Horasan nüfuslarında

Q=1.9% - Kuzey Altay nüfusunda

iGENEA'ya göre Türk Y-DNA's: G 28%(skit geni, Türk ve Kafkas halklarında görülür) R1b 21%(Batı Avrupalı Keltler ile bazı Orta Asyalılarda görülür) J 16%(Ortadoğu geni) F 11%(Uzakdoğu ve Orta Asya'da yaygındır) K 11%(Kuzey Afrika geni) R1a 9%(Kurgan geni, Türkler ve Slavlarda yaygındır) I2a 4%(Nordik, Arnavut ve Cermenlerde görülür)

svetli Linnaeus (1735), "ri yapı, beyaz tenli, güzel Osmanlı'yı, beyaz Kafkas rnkından -yani Avrupalı- saymt. Fizyonomist Lavrater (1854)'e göre Türkler, soylu Küçük Asya kan ile Tatar (Mongoloid, sarı) rkn maddi özelliklerinin melezi idi. Blumenberg (1865), antropolojik sınıflamasına göre, Türkler beyaz rktandı. Garn (1964), Orta Asya steplerinin yerleik ya da göçebe hayvanların fizik özelliklerini, doğal seçim sonucu ortaya çıkan deimelerle açıklamaya çalıştı. Hazar Denizi ile Pamir Yaylası arasında yurt edinmiş insanlar, ne tam beyaz ne de sarı idi, önceki renklerle karmış, zamanla deimeler uramlardı.

Wallois'e göre, Türk, Türk-Tatar veya Turan rknın bazı fiziksel (görünür) beden özellikleri Mool rknına benzediği için, çoğu araştırmacılar, Turanlılar sarı rktan saymışlardır. Oysa Turanlılar beyaz (Kafkas) rknı Orta Asya'ya doğru uzanan dal veya kolu saymak daha doğru olurdu. Turan (Orta Asya) düzlüklerinde göçebelik yapan Türklerin, Moollarla karmış bulunmaları olasıydı. Weiner (1971), Anadolu rknın Küçük Asya'dan Pamir'e kadar uzanan vadilerde yaşadığını, Ermeni veya Kafkas rknın alt grubu olan Dinarik rknıyla benzerlikleri nedeniyle Avrupa kökenli sayıldıklarını söylemektedir.

Afet nan, yaptığı çalışmalarda; Anadolu (Türk) rknın %75 oranında Brakisefal, düz ince burunlu, kahverengi saçlı, sonuç olarak "Dinarik" ile karmış Alpli yani "Beyaz-Ari" olduğu sonucuna varmıştı. Moolların oranı %5'ten azdı. Gerçek fenotipik (görünür) özellikler böyleydi; ama kan grupları gibi genotipik (laboratuvarla saptanan görünmez) bazı özellikler Türklerin, Sarı Asyalılarla, Beyaz Avrupalılar arasında bulunduğu görüşünü desteklemektedir.

